

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Ion Druță, Oleg Sternioală,
Mariana Pitic, Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Întreprinderea Municipală „Termogaz-Bălți”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale „Termogaz-Bălți” împotriva Iuliei Stahovscaia cu privire la încasarea datoriei,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea Municipală „Termogaz-Bălți” și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 23 august 2016,

c o n s t a t ă

La 28 iulie 2016, ÎM „Termogaz-Bălți” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Iuliei Stahovscaia cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că potrivit decontărilor din contul personal al Iuliei Stahovscaia, la 10 iunie 2016, ultima a acumulat o datorie pentru energia termică în mărime de 25 804 lei.

Susține că la 11 mai 2016, Iulia Stahovscaia a fost preîntâmpinată în scris cu privire la datoria pe care a acumulat-o cu solicitarea de a achita datoria, însă până la moment pârâta nu a executat obligația.

Solicită ÎM „Termogaz-Bălți” încasarea din contul Iuliei Stahovscaia datoriei pentru energia termică în sumă de 25 804 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 23 august 2016, acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2017, a fost respins apelul declarat de către ÎM „Termogaz-Bălți” și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 23 august 2016.

La 19 iulie 2017, ÎM „Termogaz-Bălți” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2017 și hotărârii Judecătoriei Bălți din 23 august 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului, ÎM „Termogaz-Bălți” a invocat că și în prezent sunt calculate sume pentru serviciile prestate față de Iulia Stahovscaia.

Astfel, declară recurenta că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 628 din 20 mai 2016 și Hotărârii Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, intimata nu a achitat și în prezent nu achită plata pentru serviciile prestate și în prezent pentru energie termică.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2017 a fost expediată în adresa recurenteii ÎM „Termogaz-Bălți” la 30 mai 2017 și recepționată de către aceasta la 05 iunie 2017 (f.d. 98, 101).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către ÎM „Termogaz-Bălți” la 19 iulie 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 15 septembrie 2017, în adresa Iuliei Stahovscaia a fost expediată copia recursului declarat de către ÎM „Termogaz-Bălți” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimata Stahovscaia Iulia nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2017 recursul declarat de către ÎM „Termogaz-Bălți” a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) CPC, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Iar prevederile art. 239 CPC stipulează că hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii rezultă că Stahovscaia Iulia este proprietara apartamentului nr. 16 situat pe str. Aurel Vlaicu 5/A, mun. Bălți (f.d. 14).

Prin contractul de livrare a energiei termice din 20 octombrie 2004 încheiat între ÎM „Termogaz-Bălți” în calitate de furnizor pe de o parte și Stahovscaia Iulia în calitate de consumator pe de altă parte, furnizorul și-a asumat obligația să livreze energie termică, iar consumatorul s-a obligat să achite serviciile prestate (f.d. 20).

La 28 iulie 2016, ÎM „Termogaz-Bălți” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Iuliei Stahovscaia cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile de livrare a energiei termice în mărime de 25 804 lei (f.d. 2).

Potrivit calculelor prezentate de ÎM „Termogaz-Bălți”, Stahovscaia Iulia deține datorii pentru livrarea energiei termice pentru perioada până la 01 ianuarie 2015 în mărime de 23 522, 06 lei, iar pentru perioada 31 august 2015 - 09 iunie 2016 – 2 282, 86 lei, în total suma de 25 804, 92 lei (f.d. 4), însă din certificatul prezentat de către intimata-pârâtă Iulia Stahovscaia, dar întocmit de către ÎM „Termogaz-Bălți” suma de 23 522, 06 lei constituie datoria pentru energia termică livrată în perioada până la 31 martie 2013.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare reieșind din faptul că acțiunea a fost depusă în instanță de judecată la 28 iulie 2016 și de către partea în favoarea căreia a curs prescripția – în speță Stahovscaia Iulia, prescripția a fost invocată, au respins acțiunea ca fiind tardivă.

Însă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că contrar standardelor procedurale recunoscute, atât prima instanță, cât și instanța de apel au soluționat prezenta cauză fără a se expune asupra prescripției pretențiilor ÎM „Termogaz-Bălți” față de Iulia Stahovscaia cu privire la datoria în mărime de 2 282, 86 lei, care a fost solicitată de către recurentă-reclamantă pe perioada 31 august 2015 - 09 iunie 2016, indicând că acțiunea a fost înaintată cu omiterea termenului de prescripție – 3 ani prevăzut de art. 267 Cod civil.

Mai mult ca atât, din înscrisul prezentat de către ÎM „Termogaz-Bălți” rezultă că suma de 2 282, 86 lei este calculată cu titlu de penalitate (f.d. 4), însă din conținutul cererii de apel și de recurs rezultă că suma de 2 282, 86 lei a fost calculată de către ÎM „Termogaz-Bălți” în temeiul pct. pct. 8, 8¹, 8², 8³ și 8⁶ din Anexa 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 cu modificările și completările ulterioare.

Instanțele ierarhic inferioare, însă, nu s-au expus nici asupra acestui fapt, neconcretizând natura datoriei solicitate spre încasare. Or, anume reieșind din aceasta urmau a fi aplicate diferite norme de drept privind prescripția -prevederile art 267 Cod civil (termenul general de prescripție) sau art. 268 Cod civil (termenul special de prescripție).

În consecință, instanța de recurs conchide că la caz exigențele legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești nu au fost respectate.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectivetele omisiuni de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite pricina spre rejudecare în instanța de fond (art.432 alin.(3) lit.d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra remiterii pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârile judecătorești pronunțate nu satisfac standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către ÎM „Termogaz-Bălți”, a casa integral decizia Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2017 și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea Municipală „Termogaz-Bălți”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale „Termogaz-Bălți” împotriva Iuliei Stahovscaia cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Luiza Gafton